

Відгук
офіційного опонента на дисертаційну роботу
Оріховської Анни Сергіївни
«Побудова програм з фізичної рекреації
студентської молоді з вадами слуху»
представлену на здобуття наукового ступеня кандидата наук з фізичного
виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – фізична культура, фізичне
виховання різних груп населення

Актуальність обраної теми. Політичні, екологічні та соціальні перебудови, які відбуваються сьогодні в Україні, вимагають змін в орієнтації вищої освіти. Особливу увагу треба звернути на показники здоров'я студентів з інвалідністю. Значна кількість з них страждають від проблем зі слухом.

За інформацією ВООЗ від втрати слуху страждає більше, ніж 5% населення-328 мл. дорослих. З огляду на актуальність проблеми на зрізі останніх років в Україні реалізовано низку ініціатив з увагою до осіб з інвалідністю. Дослідження вчених підтверджують необхідність створення умов для соціальної адаптації, особистісної значущості, підвищення рівня рухової активності та організацію змістовного дозвілля. Одним із напрямків задоволення соціальних потреб молодого покоління з вадами слуху є спеціально організована оздоровчо-рекреаційна діяльність.

Тому актуальним є дослідження комплексного підходу до розробки організації занять з фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху.

Зв'язок роботи з науковими планами, темами. Дисертаційну роботу виконано відповідно до Зведеного плану НДР у сфері фізичної культури і спорту Міністерства України у справах, сім'ї, молоді та спорту на 2011–2015 роки за темою 3.9 «Удосконалення наукових засад спорту для всіх, фітнесу та рекреації» (номер державної реєстрації 0111U001735) та згідно з Планом наукової роботи НУФВСУ на 2016–2020 роки за темою кафедри здоров'я, фітнесу та рекреації 3.15 «Теоретико-методологічні засади оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення» (номер держреєстрації 0116U001630). Роль автора полягала в обґрунтуванні та розробці програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху і її практичному впровадженні в умовах закладу вищої освіти.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформованих у дисертації, їх достовірність і новизна, повнота їх викладу в опублікованих працях. Обґрунтованість та достовірність результатів дослідження обумовлені сукупністю методологічних і теоретичних позицій дослідження; теоретико-методологічною обґрунтованістю концепції дослідження; аналізом сучасних

підходів до вирішення проблеми; організацією експериментальної роботи з використанням комплексу методів дослідження, адекватних об'єкту і предмету, меті і завданням дисертаційного дослідження, практичною апробацією; статистичною обробкою отриманих результатів та позитивним ефектом від втілення.

Результати дослідження носять об'єктивний характер за кількістю студентів, які взяли участь в експерименті, а саме 65 студентів з вадами слуху (30 – юнаків, 35 дівчат).

Сформульовані висновки у повній мірі відображають зміст проведених досліджень і відповідають завданням.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано в 16 наукових працях, з яких 5 статей представлено у фахових виданнях України, з них 4 статті у виданнях, віднесених до міжнародної наукометричної бази. За матеріалами дослідження опубліковано 10 праць апробаційного характеру та 1, яка додатково відображає результати дослідження.

Мета дослідження – науково обґрунтувати та розробити програму фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах закладу вищої освіти та оцінити її ефективність в процесі адаптивного фізичного виховання.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати та узагальнити теоретико-методичні засади побудови оздоровчо-рекреаційних програм студентської молоді з вадами слуху.

2. Дослідити особливості фізичного та психоемоційного станів, рухової активності студентів з вадами слуху та вивчити їх рекреаційні потреби, мотивацію, ціннісні орієнтації як складові розробки програми фізичної рекреації в умовах закладу вищої освіти.

3. Науково обґрунтувати та розробити структуру і зміст програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах закладу вищої освіти.

4. Експериментально перевірити ефективність практичної реалізації розробленої програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах закладу вищої освіти.

Об'єкт дослідження – фізична рекреація студентської молоді з вадами слуху.

Предмет дослідження – структура і зміст програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху.

Методи дослідження. Теоретичний аналіз та узагальнення спеціальної

науково-методичної літератури проводили з метою детального вивчення стану дослідженості проблеми теоретико-методичних засад побудови оздоровчо- рекреаційних програм студентської молоді з вадами слуху. Систематизовано дані основних форм організації дозвілля та пріоритетні напрями використання вільного часу шляхом активізації фізичної рекреації для даного контингенту в умовах ЗВО. Проведений теоретичний аналіз, узагальнення сучасного практичного досвіду дозволили визначити актуальність, уточнити і конкретизувати мету, завдання і спрямованість наукового дослідження.

Одним із основних методів дослідження був педагогічний експеримент, структура якого передбачала виконання констатувального і перетворювального досліджень у певній послідовності. Констатувальний експеримент включав визначення фізичного та психоемоційного станів, рівня рухової активності, особливостей ціннісних орієнтацій, потреб, мотивації та пріоритетів студентської молоді з вадами слуху до занять фізичною рекреацією для отримання вихідних даних з метою подальшого дослідження і розробки програми з фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху. Антропометричні дослідження студентів з вадами слуху проводились стандартним обладнанням за загальноприйнятими і уніфікованими методиками. При визначенні методик оцінки здоров'я у дослідженні надавали перевагу найбільш адекватним, інформативним, неінвазивним та таким, що дають можливість за короткий проміжок часу охопити групу студентів. Для оцінки фізичної роботоздатності використовували функціональну пробу Руф'є. Оцінка рівня фізичного здоров'я проводилася за експрес-методикою оцінки соматичного здоров'я Г. Л. Апанасенка з визначенням таких параметрів: силового індексу (СІ), життєвого індексу (ЖІ), індексу маси тіла (ІМТ), індексу Робінсона чи подвійного добутку (ПД), час відновлення частоти серцевих скорочень (ЧСС) після 20 присідань за 30 с. Здійснювали також оцінку якості життя за допомогою опитувальника «Коротка форма для оцінювання здоров'я–36». Пункти опитувальника дозволили оцінити різні сторони здоров'я. Шкали об'єднуються в дві групи, які визначають фізичну компоненту здоров'я або фізичне благополуччя і психологічну компоненту здоров'я, або душевне благополуччя. Проведено методичку дослідження самооцінки (оцінка особистістю себе, своїх можливостей, якостей і місця серед інших людей). В основу проведеного дослідження покладено метод самооцінювання, який постає важливим регулятором поведінки студентської молоді з вадами слуху, від нього залежать стосунки з іншими людьми, з оточенням, ставлення до успіхів і невдач, вплив на ефективність діяльності та подальший розвиток особистості. Також здійснено оцінку емоційного благополуччя (анкета

Н. Б. Дмитриевой, 2010).

Визначення добової рухової активності проводилося за допомогою методики Фремінгемського дослідження, на основі хронометражу різного рівня рухової активності протягом доби у студентської молоді з вадами слуху. Визначалась також суб'єктивна оцінка рухової активності студентської молоді з вадами слуху за допомогою анкетування (спеціально розроблена анкета для даного контингенту). Для оцінки ставлення студентів до занять фізичною рекреацією, визначення мотиваційних пріоритетів у виборі видів рухової активності, їх тривалості, кратності, форм проведення були застосовані соціологічні методи дослідження (анкетування). Підґрунтям оцінки рівня сформованості ціннісних орієнтацій стала методика М. Рокіча «Ціннісні орієнтації», заснована на прямому ранжуванні списку цінностей. Проведено експертну оцінку за методом переваги (ранжування), який дозволяє за допомогою спеціально вибраної шкали провести необхідні вимірювання суб'єктивних оцінок фахівців-експертів (вимірювання якісних показників за допомогою кількісних оцінок). Експертиза проводилася у вигляді опитування та анкетування групи експертів, у кількості 12 осіб, серед яких: науково-педагогічні працівники з фізичного виховання ЗВО, провідні фахівці галузі адаптивного фізичного виховання. Перетворювальний педагогічний експеримент проводився з метою оцінки ефективності розробленої програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху, тривалість якого становила один навчальний рік. Систематизація матеріалу і первинна математична обробка були виконані за допомогою таблиць Microsoft®Excel 2010.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що:

- уперше науково обґрунтовано та розроблено програму фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху з урахуванням рівня фізичного, психоемоційного станів та структури їхніх оздоровчо-рекреаційних потреб, яка базується на оздоровчо-рекреаційній діяльності та включає диференційовані методи рухової активності, що передбачають функціональну взаємодію таких структурних елементів: мети, завдань, умов, принципів, етапів реалізації, методів контролю та критеріїв ефективності, єдність яких надає програмі цілісності та завершеності;
- уперше визначено та обґрунтовано чинники (соціально-педагогічні, особистісні і біологічні), які обумовили необхідність підвищення рівня залучення студентської молоді з вадами слуху до оздоровчо-рекреаційної рухової активності та стали базисом для розробки програми занять фізичною рекреацією для даного контингенту в умовах закладу вищої освіти;
- розширено та узагальнено дані про теоретико-методичні засади

оздоровчо-рекреаційної діяльності в освітньому просторі для студентів з вадами слуху;

– розширено уявлення про формування мотивації студентів до рухової активності, отримано нові об'єктивні дані про динаміку соматичних, психологічних, фізіологічних показників студентів з вадами слуху під впливом застосування авторської програми фізичної рекреації;

– доповнено наявні розробки про пріоритетні види рухової активності студентської молоді з вадами слуху, розширено уявлення щодо змісту, експериментально обґрунтованих форм, методів і засобів оздоровчо-рекреаційної діяльності студентів з вадами слуху та можливості їх комплексного застосування у процесі занять фізичною рекреацією в умовах закладу вищої освіти.

Практична значущість роботи полягає в можливості широкого застосування її теоретичних положень, методичних розробок та практичних рекомендацій у процесі організації занять фізичною рекреацією студентської молоді з вадами слуху, а також може слугувати прикладом для побудови інших програм, проектів з аналогічними цілями. Фактичний матеріал, представлений у роботі, і зроблені на його основі узагальнення, висновки та рекомендації дозволили вдосконалити процес фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах ЗВО. Впровадження спеціально розробленої програми фізичної рекреації сприяло підвищенню рівня соціальної інтеграції, збільшенню рухової активності студентів, покращенню здоров'я, відновленню психоемоційного стану та залученню студентів до систематичної оздоровчо-рекреаційної рухової активності у вільний час. Позитивний ефект засвідчено відповідними актами (Полтавський інститут економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна» та Український центр з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт»). Результати дисертаційного дослідження впроваджені у навчальний процес, зокрема доповнено навчально-методичні матеріали з дисциплін «Рекреаційні технології» (Національний університет фізичного виховання і спорту України); «Види оздоровчо-рекреаційної рухової активності» та «Адаптивна рухова рекреація» (Полтавський інститут економіки і права Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»); «Рекреаційні технології» (Київський університет Бориса Грінченка). Упровадження підтверджено відповідними актами.

Оцінка змісту дисертації, її завдання в цілому та ідентичності змісту автореферату і основних положень дисертації. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, списку використаних джерел

(290 найменувань), 14 додатків. Загальний обсяг роботи становить 288 сторінок. Дисертація містить 44 таблиці та 19 рисунків.

Автореферат відповідає змісту дисертації і розкриває основні положення дисертації

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, вказано на зв'язок роботи з науковими планами, темами; визначено мету, завдання, об'єкт, предмет, основні методологічні засади дослідження; розкрито наукову новизну та практичну значущість одержаних результатів, визначено особистий внесок здобувача в опублікованих у співавторстві наукових працях; подано інформацію про апробацію і впровадження результатів дослідження, окреслено етапи дослідження та визначено кількість публікацій автора за темою дисертації.

У першому розділі **«Теоретико-методичні засади побудови оздоровчо-рекреаційних програм студентської молоді з вадами слуху»** розкриваються основні теоретико-методичні особливості оздоровчо-рекреаційної діяльності студентської молоді з вадами слуху, охарактеризовано сучасний стан адаптивної фізичної рекреації осіб з інвалідністю.

У розділі представлено зарубіжний досвід організації оздоровчо-рекреаційної діяльності молоді з вадами слуху.

Дуже ретельно зроблений аналіз сучасних підходів до розробки програм оздоровчо-рекреаційних занять студентської молоді з вадами слуху. Доведено, що традиційні підходи, які в наш час використовуються при організації такої діяльності для осіб з вадами слуху в повній мірі не вирішують завдання соціалізації, підвищення психоемоційного і функціонального станів, залучення до занять фізичною культурою і спортом.

Проведений теоретичний аналіз свідчить про необхідність пошуку сучасних підходів до вирішення даної проблеми. Особливо гостро постає питання розробки програм фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах закладів вищої освіти з урахуванням рівня фізичного і психоемоційного станів, їхніх оздоровчо-рекреаційних потреб.

У другому розділі дисертації **«Методи та організація дослідження»** конкретизовано використання сукупності методів дослідження, подано відомості про контингент досліджуваних та етапи дослідження. Під час виконання дисертаційного дослідження використано методи теоретичного аналізу науково-методичної літератури, соціологічні, педагогічні, медико-біологічні методи дослідження, методи оцінки рівня фізичного здоров'я, психодіагностичні методи дослідження, метод оцінки рухової активності та методи математичної статистики.

Дисертаційна робота виконувалась поетапно з 2014 по 2018 роки і включає 4 етапи.

У третьому розділі «**Характеристика мотиваційної сфери, ціннісних орієнтацій, рівня рухової активності, показників фізичного та психоемоційного станів студентської молоді з вадами слуху**» представлено результати констатувального експерименту.

Автором проведено анкетування з метою вивчення потреб, інтересів, мотивів студентської молоді з вадами слуху до різних форм рухової діяльності у вільний час.

За даними дослідження виявлено, що переважна більшість студентів (43,08 %) лише частково задоволені організацією оздоровчо-рекреаційної діяльності у ЗВО, майже чверть студентів (23,07 %) така діяльність не влаштовує взагалі та 33,85 % – задовольняє.

Студенти вказують на те, що важливою ціллю активного відпочинку є оздоровча, а найбільший інтерес викликають танці, гімнастика, плавання, рухливі та спортивні ігри, настільний теніс, туризм.

Для даної категорії досліджувальних мають значення потреби у спілкуванні, самоствердженні, важливою цінністю є фізичне і психічне здоров'я, матеріальне забезпечення життя та любов.

Досліджено рухову активність даного контингенту і встановлено, що добовий індекс фізичної активності становив у юнаків у середньому 29,52 бала та 29,69 бала у дівчат, що не відповідає встановленим нормам рухової активності.

Аналізуючи отримані в ході дослідження результати експрес-оцінки соматичного здоров'я, можна констатувати, що у дівчат та юнаків зберігається загальна тенденція превалювання середнього, нижче середнього та низького показників рівня здоров'я, і серед досліджуваної групи студентської молоді з вадами слуху взагалі немає осіб, які мали вище за середній та високий рівні фізичного здоров'я, які вважаються безпечними.

Дослідження суб'єктивної оцінки здоров'я показало, що 6,67 % (n = 2) відзначили своє здоров'я як дуже добре, 53,33 % (n = 16) – як добре, 40,00 % (n = 12) – як задовільне. При цьому з-поміж студенток, які вважали своє здоров'я добрим, виявилось 54,29 % (n = 19), задовільним – 40,00 % (n = 14), а поганим – 5,71 % (n = 2).

Проведені дослідження свідчать про низький рівень фізичного стану досліджуваного контингенту, що обумовлює необхідність вирішення завдань спрямованих на збереження та зміцнення їх здоров'я. Значна частка студентів з вадами слуху має знижену самооцінку, оскільки їх уявлення про ідеальну особистість не відповідає їх самосприйняттю.

Цікавим є той факт, що не залежно від статі час від часу відчувають себе самотніми, однак серед юнаків, які практично не відчувають себе такими, на 17,6 % більше, ніж дівчат. В залежності від статі емоційний стан відрізняється, що свідчить про диференціацію підходів щодо його підвищення.

Результати констатувального експерименту стали підставою для розробки програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах ЗВО

У четвертому розділі **«Обґрунтування та розробка програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах закладу вищої освіти та оцінювання її ефективності»** представлено теоретичне обґрунтування розробки авторської програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах ЗВО.

Автором визначено чинники – соціально-педагогічні, особистісні і біологічні, які є базисом для розробки програми занять фізичною рекреацією досліджувального контингенту.

В ході проведення експертної оцінки причин, які перешкоджають ефективній організації фізичної рекреації для студентської молоді з вадами слуху, визначено, що на перше місце поставили несформовані ціннісні орієнтації студентів на здоров'я, на друге – обмеженість знань щодо різновидів оздоровчо-рекреаційних занять, а на третє – низький рівень фінансування. Пріоритетними видами рухової активності при організації фізичної рекреації є рекреаційні ігри, настільний теніс, оздоровчі види гімнастики, а також плавання, основними завданнями фізичної рекреації для студентської молоді з вадами слуху експерти вважають такі: сприяння соціалізації студентів, формування мотиваційно-ціннісного ставлення до фізичної рекреації та потреби в систематичних заняттях руховою активністю, зняття психологічного напруження та активізації розумової діяльності, а також спілкування і розширення комунікації.

Експертами було визначено критерії ефективності оздоровчо-рекреаційної діяльності.

Розроблено та обґрунтовано структуру і зміст програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах ЗВО та визначено й опрацьовано організаційні та соціально-педагогічні умови її реалізації засобами оздоровчо-рекреаційної рухової активності. Метою авторської програми фізичної рекреації є підвищення рівня соціальної інтеграції студентської молоді з вадами слуху за рахунок раціональної організації оздоровчо-рекреаційної діяльності в умовах ЗВО, підвищення рівня рухової активності, покращення фізичного та психоемоційного станів. Для ефективної реалізації програми фізичної рекреації було доцільним

врахування таких педагогічних умов: дотримання основних принципів адаптивного фізичного виховання, дозвілєвої та оздоровчо-рекреаційної діяльності. Спеціально розроблена програма фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах ЗВО включала такі етапи реалізації: діагностичний, організаційний, методичний, корекційний, що характеризуються чіткими цільовими настановами, предметним змістом, єдність яких надає програмі цілісності і завершеності.

Результати дослідження дозволили виявити вплив програми на показники фізичного і психоемоційного станів, рівень рухової активності, особливості організації раціонального дозвілля та ефективного відпочинку.

Відбулися зміни в ступені задоволеності студентів організацією оздоровчо-рекреаційної діяльності у ЗВО. Збільшилася кількість студентів на 12,85 %, які задоволені повністю, та знизився відсоток незадоволених на 11,97 % даною діяльністю. Залучення студентів до оздоровчо-рекреаційних занять у процесі активного дозвілля.

Після експерименту у юнаків відбулися позитивні зміни показників фізичного стану: збільшилася частка з вищим за середній та з середнім РФЗ за рахунок зменшення часток студентів, які характеризувалися низьким та нижчим за середній РФЗ. Аналогічні зміни після експерименту відбулися у дівчат. За результатами анкетування «Коротка форма оцінювання здоров'я–36» можна помітити, що до експерименту у цілому студенти мали задовільне самопочуття, утім бували дратівливими, інколи почували себе засмученими та виснаженими, а також часто відчували втому, а після впровадження програми фізичної рекреації їх самопочуття помітно покращилося, що підтверджено отриманими даними.

Аналіз структури рухової активності також мав позитивну тенденцію. Упродовж експерименту ІФА юнаків зріс на 12,1 %, а дівчат – на 9,1 %.

Після експерименту юнаки мали статистично значуще ($p < 0,05$) вищий стан емоційного благополуччя. Аналогічні результати встановлено і для дівчат – стан емоційного благополуччя був статистично значуще ($p < 0,05$) більшим, ніж до експерименту.

Динаміка термінальних та інструментальних цінностей студентської молоді з вадами слуху зазнала змін. У студентів підвищилося рейтингове місце таких інструментальних цінностей, які входять до блоку цінностей самоствердження. Також спостерігається тенденція до переорієнтації на індивідуалістичні цінності, які є особистісно-значущими. Прослідковується характерне прагнення до самоствердження і бажання бути такими, які самовизначені, визнані оточенням і соціально активні.

Проведене дослідження підтверджує ефективність розробленої програми фізичної рекреації для студентів з вадами слуху, яка може бути

рекомендована до впровадження в закладах вищої освіти.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» проведено узагальнення теоретичного аналізу та експериментальних даних, сформовані основні результати дисертаційного дослідження, розкрита практична та теоретична значущість проведеної роботи. Зіставлено наукові дані, які отримала автор, із наявними в наукових і методичних джерелах. У ході дослідження було отримано та висвітлено три групи даних: ті, що підтверджують, ті, що доповнюють наявні розробки, та абсолютно нові результати з представленої проблеми дослідження:

– доопрацьовано, розширено та поглиблено напрацювання щодо фізичного та психоемоційного стану, підтверджено значне зниження рівня рухової активності осіб з вадами слуху у порівнянні з практично здоровими однолітками (Н. Г. Байкіна, 2003; І. П. Випасняк, 2007; І. М. Ляхова, 2006; С. П. Савлюк, 2017, Т. М. Ричок 2018; Л. Д. Хода, 2007; Л. В. Шапкова, 2009 та ін.), як наслідок – зниження рівня їх емоційного благополуччя, низький рівень самооцінки та підвищення рівня тривожності, особистісної дисгармонії, що, зрештою, не сприяє їх самоактуалізації, соціалізації та інтеграції у суспільство;

– доповнено дані (О. В. Андреева, 2014–2017; В. В. Білецька, 2016; У. М. Катерина, 2016; І. Л. Кенсицька, 2018; О. О. Садовський, 2017) про кількісні та якісні характеристики використання вільного часу студентською молоддю, параметри рухової активності, особливості мотивації, ціннісні орієнтації;

– підтверджено та розширено наявні розробки (І. О. Денисенко, 2014; У. М. Катерина, 2016; С. А. Король 2016; О. О. Садовський, 2015–2016; М. Ю. Ячнюк, 2012–2016) щодо ефективності використання засобів оздоровчо-рекреаційної рухової активності у підвищенні рівня залучення студентської молоді до систематичних занять фізичною рекреацією та формування стійкої мотивації до даної діяльності;

– отримали подальший розвиток розробки авторів (С. Г. Адирхаєв, 2013–2016; Г. М. Бойко, 2005–2012; І. О. Когут, 2014–2015; В. А. Красномоєць, 2010 та ін.) про соціальну інтеграцію осіб з інвалідністю в суспільство за рахунок спеціально організованої рухової діяльності.

До абсолютно нових даних, отриманих автором у процесі проведення дослідження, узагальнення та інтерпретації цих результатів, належить теоретичне обґрунтування та розробка програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах ЗВО, визначення чинників, які обумовлюють необхідність залучення студентської молоді до оздоровчо-рекреаційної рухової активності; обґрунтування підходів до оздоровчо-

рекреаційної діяльності студентської молоді з вадами слуху, що забезпечує соціальну інтеграцію даного контингенту.

Загалом дисертаційна робота Оріховської Анни Сергіївни за темою: «Побудова програм з фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху» написана українською мовою із дотриманням наукового стилю, що відзначається адекватним застосуванням термінологічного апарату. Робота є цілісною і характеризується тематичною повнотою та розкриттям головної наукової ідеї автора. Надалі у роботі наукові та практичні положення логічні та достатньо обґрунтовані. Викладені ідеї та розробки, що належать співавторам чи іншим авторам, та критичний аналіз наукових поглядів інших авторів мають посилання на джерела.

Зміст автореферату відповідає основним положенням дисертації.

В цілому позитивно оцінюючи дисертацію, слід відзначити окремі недоліки та зауваження:

1. Розділ 3.4. було б доцільно назвати «Аналіз показників фізичного здоров'я студентів з вадами слуху», оскільки аналіз фізичного стану проводився тільки за показниками фізичного здоров'я.

2. Не з'ясовано чому автор досліджує самопочуття тільки протягом останніх чотирьох тижнів експерименту?

3. На наш погляд, необхідно було б представити наукове обґрунтування визначених автором чинників, які обумовлюють підвищення рівня залучення студентської молоді з вадами слуху до оздоровчо-рекреаційної діяльності.

4. У розділі «Методи та організація дослідження» та у розділі 4.3 «Структура та зміст програми фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху в умовах закладу вищої освіти не в повній мірі розкрита структура перетворювального педагогічного експерименту, а саме які форми роботи та засоби з фізичної рекреації застосовувались на кожному етапі програми?

5. На сторінках 200-201 представлений аналіз співвідношення рівнів добової рухової активності до та після експерименту, однак у дисертації необхідно було б представити порівняльний аналіз форм рухової активності, які використовувались до та після експерименту.

6. В тексті зустрічаються стилістичні помилки на сторінках 29, 89, 94, 98, 132. 173.

Висновок про відповідність дисертації встановленим вимогам.
Дисертаційна робота «Побудова програм з фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху» Оріховської Анни Сергіївни має достатнє теоретичне й практичне значення і є самостійним завершеним науковим дослідженням, де висвітлено нові науково обґрунтовані результати, що розв'язують важливу наукову проблему – побудова програм фізичної рекреації студентської молоді з вадами слуху.

За актуальністю порушеної проблеми, новизною отриманих результатів та практичним значенням дисертація Оріховської А.С. відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами), а її автор заслуговує присудження наукового ступеня кандидата наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю 24.00.02 – Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.

Офіційний опонент:

доктор наук з фізичного виховання і спорту,
професор, проректор з наукової діяльності
Придніпровської державної академії
фізичної культури і спорту

Н.В. Москаленко

Підпис Москаленко Н.В. засвідчую:

Відділ
кадрів

Н.І. Дем'янова

Відгука отримано 18.10.2018 р.
Мом